

Τι;

Τι;

Τι;

9 Μπορώ να συνεχίζω να λαμβάνω κανονικά τα υπόλοιπα φάρμακα μου;

Συνήθως δεν υπάρχει κάποιο πρόβλημα και οι περισσότεροι ασθενείς συνεχίζουν κανονικά τα φάρμακα που λαμβάνουν για άλλες παθήσεις. Είναι σημαντικό να ενημερωθεί ο θεράπων ιατρός για το πλήρες ιστορικό σας αλλά και για όλα τα φάρμακα που λαμβάνεται.

10 Τι πρέπει να γνωρίζω για τους εμβολιασμούς όταν λαμβάνω βιολογικούς παράγοντες;

Το αντιγριπικό εμβόλιο και το εμβόλιο έναντι του πνευμονόκοκκου είναι ασφαλή και συνιστώνται. Τα εμβόλια με «ζώντες» μικροοργανισμούς γενικά δεν συνιστώνται αλλά καλό είναι να επικοινωνείτε με τον θεράποντα ιατρό σας για περισσότερες συμβουλές.

11 Τι πρέπει να γνωρίζω σχετικά με την εγκυμοσύνη όταν λαμβάνω βιολογικούς παράγοντες;

Ακόμα δεν υπάρχουν ασφαλή δεδομένα που να επιτρέπουν τη συνέχιση των βιολογικών παραγόντων κατά την διάρκεια της κύησης. Εάν προγραμματίζεται εγκυμοσύνη, συζητήστε το με τον θεράποντα ιατρό σας προκειμένου αυτό να γίνει στον καλύτερο δυνατό χρόνο για εσάς. Ο θεράπων ιατρός μπορεί να χρειαστεί να σταματήσει τον βιολογικό παράγοντα πριν την προγραμματισμένη εγκυμοσύνη, αλλά αυτό εξαρτάται από το είδος του βιολογικού παράγοντα και την απόφαση του ιατρού σας. Σε περίπτωση εγκυμοσύνης κατά τη διάρκεια θεραπείας με βιολογικό παράγοντα επικοινωνήστε και με το ρευματολόγο σας.

Επιμέλεια σύνταξης:

Ν. Αυγουστίδης, Επιμελητής Β', Ρευματολογικής κλινικής, ΠαΓΝΗ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ - ΤΜΗΜΑ ΙΑΤΡΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΚΛΙΝΙΚΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ -
ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΑΣ

Δ/ση επικοινωνίας: Σταυράκια-Βούτες,
71003 Ηράκλειο Κρήτης,
Τηλ. 2810392024, 2810392036, Fax: 2810392024
e-mail: adamaki@med.uoc.gr

Σύλλογος Ρευματοπαθών Κρήτης:

Κόσμων 6, 71202 Ηράκλειο, Κρήτη
τηλ./fax: 2810 226 966
email: sylogosreum.crete@gmail.com
www.screte.gr

ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΣΤΑ ΑΥΤΟΑΝΟΣΑ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ

Τα παρακάτω απαντούν σε κάποιες από τις απορίες και ερωτήσεις που μπορεί να έχετε σχετικά με την θεραπεία με βιολογικούς παράγοντες. Για όποιες άλλες απορίες ή ερωτήσεις, παρακαλώ επικοινωνήστε με τον θεράποντα ιατρό σας.

1 Τι είναι οι βιολογικοί παράγοντες;

Οι βιολογικοί παράγοντες είναι φάρμακα - πρωτεϊνικά μόρια - που τροποποιούν την λειτουργία πρωτεϊνών- κυττάρων που παίζουν σημαντικό ρόλο στην δημιουργία της φλεγμονής. Είναι σύγχρονες και εξειδικευμένες θεραπείες και ονομάζονται « βιολογικοί» γιατί είναι προϊόντα βιοτεχνολογίας.

2 Γιατί διαφέρουν οι βιολογικοί παράγοντες από τα παραδοσιακά φάρμακα όπως είναι η μεθοτρεξάτη;

Τα κλασικά φάρμακα όπως είναι η μεθοτρεξάτη έχουν μια γενικευμένη επίδραση στην διαδικασία της φλεγμονής. Οι βιολογικοί παράγοντες είναι ειδικά σχεδιασμένα μόρια για να δρουν σε συγκεκριμένους παράγοντες που επάγουν την φλεγμονή.

3 Πώς ακριβώς λειτουργούν οι βιολογικοί παράγοντες;

Οι βιολογικοί παράγοντες αναστέλλουν την λειτουργία μιας πλειάδας μορίων και κυττάρων που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα την επαγωγή της αυτοανοσίας και της φλεγμονής. Οι κατηγορίες τους είναι:

- αναστολείς των κυτταροκινών (όπως του TNFα, της ιντερλευκίνης-1 και -6, κλπ)
- αναστολείς της δράσης των Β και Τ λεμφοκυττάρων
- βιολογικοί παράγοντες που δίνονται σε ασθένειες όπως ο Συστηματικός Ερυθηματώδης Λύκος και η οστεοπόρωση.

4 Είναι οι βιολογικοί παράγοντες αποτελεσματικοί για όλους τους ασθενείς;

Αν και οι βιολογικοί παράγοντες έχουν ευεργετική επίδραση για τους περισσότερους ασθενείς (50-70%), δυστυχώς, δεν είναι αποτελεσματικοί για όλους. Κάποιοι ασθενείς διακόπτουν τη θεραπεία είτε γιατί δεν έχουν θεραπευτικό αποτέλεσμα, που είναι η συχνότερη αιτία διακοπής της θεραπείας, είτε γιατί σπανιότερα εμφανίζονται ανεπιθύμητες ενέργειες. Μέχρι τώρα δεν γνωρίζουμε εκ των προτέρων ποιος βιολογικός παράγοντας είναι ο καλύτερος για τον κάθε ασθενή αλλά πιστεύουμε ότι στο μέλλον αυτό θα είναι εφικτό. Οι περισσότεροι ασθενείς παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση τους πρώτους 3-6 μήνες από την έναρξη της θεραπείας. Αν η θεραπεία δεν είναι αποτελεσματική σε αυτό το διάστημα, τότε θα πρέπει να συζητήσετε με τον θεράποντα ιατρό σας για αλλαγή της θεραπείας.

5 Πώς χορηγούνται οι βιολογικοί παράγοντες;

Επειδή οι βιολογικοί παράγοντες είναι πρωτεϊνικά μόρια, καταστρέφονται γρήγορα στον στόμαχο και για αυτόν τον λόγο χορηγούνται «παραντερικά», δηλαδή είτε υποδορίως είτε ενδοφλεβίως σε τακτά χρονικά διαστήματα.

6 Ποια είναι τα οφέλη που μπορώ να περιμένω από την θεραπεία με βιολογικούς παράγοντες;

Ανάλογα και με το είδος του νοσήματος από το οποίο πάσχετε, όταν ο βιολογικός παράγοντας ξεκινήσει την δράση του θα παρατηρήσετε:

- μείωση του πόνου και του οιδήματος στις αρθρώσεις
- βελτίωση της πρωινής δυσκαμψίας και της κόπωσης
- βελτίωση του δερματικού εξανθήματος εάν υπάρχει, όπως για παράδειγμα στην ψωριασική αρθρίτιδα και στον ΣΕΛ
- βελτίωση της λειτουργικότητας και της ποιότητας ζωής

7 Τι εξετάσεις πρέπει να γίνουν πριν ξεκινήσω την θεραπεία με βιολογικό παράγοντα;

Υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες για τον έλεγχο πριν την χορήγηση βιολογικού παράγοντα ανάλογα και με το είδος του. Ένας τέτοιος έλεγχος συνήθως περιλαμβάνει:

- ακτινογραφία θώρακος
- αιματολογικές εξετάσεις
- δερμοαντίδραση Mantoux ή αιματολογική εξέταση Quantiferon
- έλεγχος για ηπατίτιδα Β και C

Αυτές οι εξετάσεις γίνονται για να αποκλεισθεί η περίπτωση λανθάνουσας φυματίωσης, δηλαδή επαφής με το μικρόβιο της φυματίωσης παλαιότερα χωρίς να υπάρχει τώρα φυματίωση ούτε κίνδυνος μετάδοσής της. Αν υπάρχουν ενδείξεις λανθάνουσας φυματίωσης, θα χρειαστεί να λάβετε προφυλακτική θεραπεία πριν ξεκινήσετε τον βιολογικό παράγοντα. Η θετική Mantoux δεν σημαίνει ότι ο ασθενής πάσχει από φυματίωση αλλά ότι χρειάζεται η προφυλακτική αγωγή προκειμένου να προφυλαχθεί από πιθανή αναζωπύρωση.

8 Ποιες είναι οι ανεπιθύμητες ενέργειες των βιολογικών παραγόντων;

Οι βιολογικοί παράγοντες επιδρούν στο ανοσοποιητικό μας σύστημα και για αυτό υπάρχει πιθανότητα να εμφανιστούν συχνότερα λοιμώξεις. Αν έχετε συμπτώματα λοίμωξης όπως βήχας, πυρετός, πόνος στον φάρυγγα, δυσουρικά νοσήματα ή λαμβάνετε αντιβιοτικά πρέπει να διακόψετε την θεραπεία προσωρινά μέχρι να υποχωρήσει πλήρως η λοίμωξη και να ολοκληρώσετε την αντιβιοτική θεραπεία. Καλό θα είναι εάν η λοίμωξη δεν υποχωρεί ή εάν είναι σοβαρή να επικοινωνήσετε με τον θεράποντα ιατρό σας. Άλλες πιθανές παρενέργειες μπορεί να είναι αλλεργικές αντιδράσεις, τοπικές δερματικές αντιδράσεις στο σημείο της ένεσης αλλά και κάποιες πιο σπάνιες. Ο θεράπων ιατρός πριν την έναρξη της θεραπείας θα σας ενημερώσει για πιθανές ανεπιθύμητες ενέργειες αλλά και για αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα τα οποία πιθανόν λαμβάνετε.